

Avrupa birliği teşebbüsüne en büyük darbe

AFRİKA HAREKATI

İngilizlerin Afrikada gelebeyi temin etmeleri en başta Almanların Avrupa Birliği teşebbüsüne darbe vuracak, Vişi Fransasını kımıldatmayacaktır..

Yazarı: ETEM İZZET BENİCİ

Ankara'dan

Şimali Afrikadaki İngiliz hareketi ilk anda beklenen ve mülahaza edilen "yıldırım harbi" mahiyetinde olmamakla beraber hedefine doğru iyi bir tarzda inkişaf ediyor. Harekate ağır ve metin adımlar hâkimdir. Tobruk muhasıraları ile İngiliz hücum kütalarının birleşmesi bilhassa taarruzu selâmete erdirmiş ve ilk kesif mukavemeti kırmıştır. Yedi buçuk ay muhasara altında kalan Tobruk kendi selâmeti ile bir arada İngiliz taarruzunun umumî selâmetini de kutlarken Şimali Afrika hareketinin harbin yeni ve müstakbel safhaları üzerindeki tesirleri de yavaş yavaş kendini göstermektedir. Şimali Afrikanın istihlâsı, Mihverin Trablus'ta tamamile terk ettiği herşeyin başında hiç şüphesiz Almanların Avrupa birliği cephesi teşebbüsünü darbeliyecek ve Vişi Fransasını kımıldatmayacaktır. Doğu cephesinde Alman hareketi tahmin ve tayin edilen zaman içinde bitirilememiş olmakla beraber en nihayet Mihver ordularının bütün imkân ve gayretini sarfetmeleri ile bir neticeye bağlanacaktır. Bu netice, birinci plandaki safhası Sovyet ordusunun bir yandan Volga ve Ural gerisine atılması, bir yandan da Alman ordusunun Kafkasyaya dayanmasıdır.

Alman ordusunun bütün hesabı bu hareketi sonbaharda tamamlamak, kış ayları içinde Akdenizle Şimali Afrikada ve Yakın Şarkta harekete geçmektir. Bunun için de Vişi Fransasından teşriki mesai talebinde bulunulması, bu talep bir ittifak halinde tecelli etmezse dahi Şimali Afrikadaki Fransız müstemleceklerini ve Fransız donanmasından istifade edibmesi herhalde muhtakkak bir ihtimaldir. Hatta General Veygand'ın ilk tahminlerimiz gibi Afrikadan çekti, rimisinin bu sebeple alâkâli olduğu gün geçtikçe tahakkuk ediyor. İngilizler de bu planı sezdikleri ve doğrudaki vaziyeti gördükleri için bir an önce Alman tasavvur ve planını altüst etmek, Şimali Afrikadaki Mihver kuvvetini temizlemek, Akdeniz hakimiyetini kaybetmemek için âdetâ baslı baslı hasarlandırmaya başlamışlardır. Filhakika, taarruz ilk safhasında umulduğu nisbette kolay ve seri olmamıştır. Alman ve İtalyanlar kuvvetlerinin azlığına nazaran iyi dayanmışlar, İngilizleri beklenmedik sürprizler karşısında bırakmışlardır. Fakat, artık İngiliz taarruzu tabii seyrine ve tabii neticelerine doğru yola girmektedir. Bundan öteye Mihver kuvvetlerinin devam edecek mukavemetleri esaslı olmaktan ziyade İngilizleri yıpratmaya, yor-maya, oyalamaya matuf hareketler ve tedbirler olacaktır. Bir taraftan mütemadiyen takviye alan İngilizlerin bilhassa motörlü ve zırhlı vasıta bakımından elverişli olmaması onları iltihafı faya mecbur kalacak olan Mihver kuvvetlerini kâmilan imha ve esir etmeleri artık hafta veya haftalar meselesi olmuş bulunmaktadır. Bir taraftan da günün istikbale matuf en önemli sorunu şudur:

EN SON HARP HABERLERİ

Amerikanın Japon-yaya son notası

Müzakereleri nihai safhaya soktu

Tokyo 29 (A.A.) — D.N.B.: Domei ajansı, siyasi müşahit.lerin Japonya'ya karşı bir Amerikan notasının tevdihi hakkında teşirlerde bulunduklarını yaz - (Devamı 3 üncü Sahifede)

Kiyef'te Müddeiumumîlik binası uçuruldu

170 Alman Subayı ve Gestapo memuru öldü

Moskova 29 (A.A.) — Reuter: Kiyef halkı Almanlar tarafından yapılan tazyiklerin intikamını almak için Alman müddeiumumisinin işgal ettiği binayı berhava etmiştir. İnfilâk neticesinde 170 Alman subayı ve Gestapo memuru ölmüştür. Buna (Devamı 3 üncü Sahifede)

HÂL İDARESİNİN YANLIŞ KARARI DÜZELTİLİYOR

Belediye İktisat Müdürlüğü yersiz bırakılan Portakal, Limon kabzımalları hakkında tahkikata geçti!

Bu Vatandaşlar — Biz de içerideki kabzımallar gibi biner lira depozito verimiz. İlk partide 20 kişi derhal buna hazırız,, diyorlar

Yıllardanberi şehrimizde kavun, karpuz, portakal, limon, mandalina kabzımallığı ile uğraşarak geçinen vatandaşların sebebi ve meyve Hâl Müdürlüğü'nün sakat bir kararı yüzünden yersiz kaldıkları evvelki gün yazmış ve bu hususta alâkadarların nazarı dikkatini celbetmiştik. Memnuniyetle öğrendiğimizize

Şyam, Singapur ve Holan da Hindistanın vaziyetlerini gösterir harita

Tobruğun şarkında

İtalyanların Bolonya tümeni imha edildi

İngilizlere göre temizleme devam ediyor

Londra, 29 (A.A.) — «B.B.C.» Kahirede askeri sözcü, dün geceki beyanatında Tobruk garnizonu ile, Cennaptan İleriyen İngiliz kuvvetlerinin (Devamı 3 üncü Sahifede)

Esir İngilizler arasında Amerikan gazetecileri

Roma, 29 (A.A.) — Şimdiye kadar alınan haberlerden anlaşıldığına göre Sirenaik'de esir edilen İngiliz askeri arasında bazı Amerikan gazetecileri de bulunmaktadır.

Bunlar New-York Times gazetesinden Harold Denny ve Associated Press'den Godfrey Anderson'dur.

HARP VAZİYETİ

Moskova garbında Rusların mukabil taarruzu başladı!

YAZAN: İHSAN BORAN Eski Bükreş Atasemiliteri

1) Almanların Moskova'ya karşı yaptıkları büyük ve toplu taarruz, ağır zayıflara rağmen, on gündenberi aynı şiddetle devam etmektedir. Acaba kışın ve geri işlerinin güçlüğü içinde on gün süren bu büyük taarruz daha kaç gün devam edebilir? Almanlar bu taarruzu nihayet bir başarıya ulaştırarak ileri götürürlürler. Bundan sonra durarak tekrar hazırlanmaya mecbur kalacaklardır. Yani bir hafta içinde yapacakları taarruzla Rusların merkez ordusunu bir veya iki cenahından kuşatmaları veya büyük bir yarma yaparak Rus cephesini dağıtmaları ve Moskova'ya girmeleri hatırı ve hayale gelmeyen sürprizlere ve fevkalâdeleklere bağlıdır.

Yaklaşmış olan Alman sol cenahını geri almak maksadıyla Klin — Kellin umumi istikametinde bir mukabil taarruza başlamışlar ve Alman hatları arasında bir gedik açmaya ve bazı köyleri tekrar geri almaya muvaffak olmuşlardır. Rusların böyle (Devamı 3 üncü Sahifede)

İzmir vapurunda bir hâdise Kocası ile kavga eden hamile bir kadın denize düşüp boğuldu

Dün İzmirden binamıza gelen İzmir vapurunda bir hâdise olmuştu:

Vapur Galata rıhtımına yanaşacağı sırada yolcular arasında (Devamı 3 üncü Sahifede)

'HAMLET,, Davalarına Bu Sabah Devam Edildi

Müddeiumumîlik izdiham karşısında muhakemeyi 1 inci ağır ceza salonunda gördürdü

Evvelâ "Tasviri Efkâr,, aleyhine açılan yeni bir davaya bakıldı. Sonra asıl davada Peyami Safa müdafaasını yaptı

Hamlet piyesinin temsili etrafında muharrir Celâlettin Ezine tarafından yazılan tenkit makalesi ve Muhstir Ertuğrul tarafından Şehir Tiyatrosu Meccuasında verilen cevap üzerine muharrir Celâlettin Ezine tarafından Muhstir Ertuğrul, Neyyire Ertuğrul

ve Zeki Coşkun aleyhlerine ve Muhstir Ertuğrul tarafından Celâlettin Ezine ve Tasviri Efkâr Gazetesinde yazdığı üç makaleden dolayı muharrir Peyami Safa, gazete sahibi Ziyad Ebüzziya Cihat Bahan aleyhlerine açılan hakaret davalarına bu sabah

devam edilmiştir. Dinleyici kalababı fazla olduğundan Müddeiumumîlik muhakemeyi Birinci Ağır Ceza salonunda yaptırmıştır. Dinleyiciler erkenden Adliye koridorlarında toplanmaya başlamışlardır. İzdihamı mâni ol-

Soğukta Titreşen Talebeler

Yenikapı orta mektebi - nin bozuk kaloriferini tamir tahsisatı olmadığın - dan gündür kalörifer yanmıyor, talebeler soğukta ders yapıyorlar! Maarif Müdürlüğü bu hali görmüyor mu?

Bu sabah matbaamıza gelen ve çocukları Yenikapı ortaokulunda okuyan talebe velileri şu şikâyetle bulundular:

— Çocuklarımız günlerdenberi mektepten eve titreye titreye geliyor, doğru mangal, soba başına koşuyorlar!.. Bunun sebebini sordüğümüz zaman: — Mektepte kaloriferler bozuk. Soba, mangal da yakmıyor (Devamı 3 üncü Sahifede)

Ekmek fiatleri bir karuş ucuz hıyabilir!

Bazı fırıncılar narhtan bir kuruş aşağı satış yapıyorlar!

Bir kaç gündenberi Kurtuluş, Feriköy ve Kalyoncu kulluğundaki 3 fırında ekmek narhtan bir kuruş naksanıyla on iki kuruş otuz paraya satılmaktadır. Yapılan tahkikatta bu fiyatların az kâra kanaat ederek 72 kiloluk bir çuval undan Belediyenin kabul ettiği gibi yüz üç ekmek çıkarılmayıp 112 ekmek çıkarılmaktadır ve bu ekmekler hem tam, hem de nefisdir. Bu hâdikat karşısında Belediyenin için bir çuvaldan azami 103 ekmek çıkarılabileceğini kabul etmiş olduğu muhtacı suudir. Keyfiyetin tetkik edilip narhtan bir kuruş ucuzlatılması icap etmektedir.

Moskova önünde

Almanlar şehre daha ziyade yaklaştı

Almanlar alev saçan tanklar kullanıyorlar

Londra 29 (A.A.) — (B.B.C.) Moskova'ya karşı Alman taarruzu devam etmektedir. Almanlar, yavaş ilerlemekte, fakat taarruz bütün şiddetini muhafaza (Devamı 3 üncü Sahifede)

Vilâyetin Bu Sabahki Tebliği

Yarından itibaren pasta, börek, ve emsali satılmıyacak

Mevcutlar bu akşama kadar lokantalara verilebilecek

Bu sabah Vilâyetten tebliğ olmuştur: 1 — Buğday unundan ekmek, (Devamı 3 üncü Sahifede)

Şehir Meclisi son toplantısını yaptı

Fakirlere kömür tevziine 10 bin lira ayrıldı

Büyükadanın nâzım plânı münakaşalardan sonra kabul edildi

(Yazısı 3 üncü Sahifede)

CERÇEVE

Moskova etrafında

NECİP FAZIL KISAKÜREK

1941 yılının son ayında en ehemmiyetli harp hâdisesi, belki Moskova'nın sukutu olacaktır. Moskova düşer düşmez, Ural'lara kadar Avrupa Rusyasının artık hiçbir ciddi mukavemet yuvasına sahip olmaksızın Alman iradesine geçeceğini kabul etmek lâzımdır.

Sovyet kudreti, Varşova önlerinden başlayarak karış karış müdafaayı terah ettiğini ve 6 ay müddetle mukavemet edebildiği Alman taarruzu önünde, bence son mevcudiyetini Moskova etrafında hal kalamıştır. Moskova sukut edecek olursa, birçoklarının inandığı ve inandırma çalıştığı gibi, Alman orduları karşısında ciddi bir varlık temsil eden bir Sovyet cephesi kabul etmeye bence imkân kalmaz.

Eğer düşecek olursa, Moskova'nın sukut ile beraber Almanların ilân edeceği insan ve malzeme ganimetinden anlaşılabileceği gibi, Sovyetlerin bugüne kadar her iki kıymet zaviyesinden kayıpları, bence artık nihai mikyası doldurmuş olacak; Sovyetlerin bütün bir sanayi ve ham madde zemini,

le beraber, yetmiş ordularının büyük kısmını kaybetmiş olmaları, bundan böyle Almanlara karşı hakikî bir mukavemet cephesi idame edemeyecekleri noktasından, bence Moskova'nın sukutundan sonra belli olacaktır. (Kremlin) Sarayının önüne varıncaya kadar Alman ordularının kaybını da azımsamaya imkân olmamakla beraber, kazancın kayıpla karşılanamayacağı bir gerçektir. İnsan ve malzeme olarak umumî Alman kemiyetli Sovyet Rusyası teşebbüsünden sonra yarı yarıya da düşse, yine bence uzun müddet kit'a gerçevesinde rakipsizdir. (Moskova)'dan sonra Sovyet mukavemeti, yarıdan azı, ordu ve malzeme kaynaklarına istinatsız, büyük mikyasla bir gencelik faaliyetinden üstün kabul etmeye bence imkân olmadığına göre, işte 1942 başındadır ki, bu yeni harp hâdisesinin politika gerçeğinde ilk akisleri başlayacak ve şark cephesinin açıldığı gündenberi iddia ettiğimiz İngiliz — Alman anlaşmasının vukua gelip gelmeyeceği aydınlanmaya başlayacaktır. Moskova etrafındaki gayretlerin ilk neticesi, yeni dünya muvazenesinin veya muvazene imkânsızlığının ilk haberi na'kiyet verecektir.

